

Sygn. akt I C 747/14 – upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Maciej Dubrowski

Protokolant: Justyna Pryt

na rozprawie po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2014 r. sprawy

z powództwa **Kancelarii (...) S.A. w K.**

przeciwko **S. Ś.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego **S. Ś.** na rzecz powoda **Kancelarii (...) S.A. w K.** kwotę 580,00 zł (pięćset osiemdziesiąt złotych i 00/100 zł) wraz ze zmiennymi umownymi odsetkami w wysokości 13% nie więcej niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku od dnia 23-11-2013 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 153,30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 747/14-upr

UZASADNIENIE

Powód Kancelaria (...) S.A. w K. w dniu 17-02-2014r. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko S. S. o zapłatę kwoty 73,92 zł z umownymi zmiennymi odsetkami wynoszącymi 13% od dnia 23-11-2013r do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że zawarł z pozwanym umowy ramowej pożyczki zawartej w drodze elektronicznej, której pozwany nie wykonał. Na kwotę dochodzona pozwem składa się z 500,00 zł kwoty kapitału, 293,92, zł tytułem kosztów dodatkowych.

Postanowieniem z dnia 05-03-2014r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie o sygn. VI Nc-e 216278/14 stwierdził brak podstaw do wydaniu nakazu w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanemu ponieważ wątpliwości budziły podane okoliczności i przekazał sprawę do rozpoznania do tutejszego Sądu. (k.-7)

Powód w uzupełniając pozew do wymogów postępowania uproszczonego podtrzymał pozew w całości.

Pismem z dnia 11-09-2014r powód odpowiadając na zobowiązanie sądu podał, że: „. Wskazanie sposobu wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem: Kwota udzielonej pożyczki: 500,00 zł, § 2.1. umowy ramowej. Prowizja za udzieloną

pożyczkę 80,00 zł- §4.1. lit. e. umowy ramowej. Koszty wezwań do zapłaty - 3! 3,92 zł - § 6.4 umowy ramowej.”
dołączając do pozwu kserokopie: umowy ramowej pożyczki, wezwanie do zapłaty, umowę przelewu wierzytelności.

Pozwany na rozprawie w dniu 16-12-2014r. nie stawił się i nie złożył też odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. w W. w dniu 15-11-2013r. zawarł z pozwanym S. Ś. umowę pożyczki za pośrednictwem strony internetowej. Zgodnie z umową powód przyznał pozwanemu pożyczkę w kwocie 500 zł . Dzień spłaty pożyczki został określony na 23-11 2013 r..

[dowód: twierdzenia powoda , przelew pożyczki k 36]

Pozwany pożyczki nie spłacił.

[dowód: twierdzenia powoda]

W § 6.4 umowy ramowej pożyczki strony zapisały zasady postępowanie w przypadku niespłacania pożyczki:

Pożyczkodawca może przesłać Pożyczkobiorcy będącemu w zwłoce wezwanie do zapłaty w formie pisemnej i/lub w formie wiadomości e-mail. Pożyczkobiorca zostanie obciążony za wezwanie do zapłaty w formie pisemnej i/lub wiadomość e-mail kwotami w następującej wysokości:

(a) po 20 zł (každorazowo) za przesłanie pierwszego, drugiego, trzeciego i czwartego wezwania do zapłaty po odpowiednio 3, 6, 9 i 12 dniach kalendarzowych od daty upływu terminu spłaty pożyczki.

(b) 150 zł za przesłanie piątego wezwania do zapłaty po 15 dniach kalendarzowych od daty upływu terminu spłaty pożyczki. ”

[dowód: umowa ramowa pożyczki gotówkowej 32-35]

W związku z brakiem spłaty pozwany był wezwany do zapłaty, jednak wezwanie te pozostało bezskuteczne.

[dowód: wezwania do zapłaty, k.- 30]

W dniu 22-01-2014 r. (...) sp. z o.o. w W. powyższą wierzytelność sprzedała stronie powodowej Kancelaria (...) S.A. w K..

[dowód: kserokopia umowa sprzedaży wierzytelności, k. 24-29].

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo powoda podlegało uwzględnieniu stosownie do art. 339 § 1 i 2 k.p.c. Wyrokiem Zaocznym częściowo tj w zakresie roszczenia głównego prowizji za udzielenie pożyczki w kwocie 80 zł wraz z dochodzonymi od nich odsetek, uznając twierdzenia pozwu w tym zakresie za prawdziwe. Orzeczenie o odsetkach zapadło na podstawie art. 259§2² k.p.c. albowiem w chwili orzekania odsetki umowne [13%] przewyższały już odsetki maksymalne [12 % na dzień wydania wyroku].

W przypadku nie podjęcia obrony przez pozwanego stosownie do art. 339 § 2 k.p.c. w którym określono podstawę formalną wyroku zaocznego, sąd- jeżeli nie ma uzasadnionych wątpliwości- zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej

analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. m.in. wyrok SN z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094).

W przedmiotowej sprawie wątpliwości sądu wzbudziła argumentacja pozwu związana z dochodzonymi roszczeniami w kwotach wysokości łącznej 313,92 zł [w pozwie początkowo określonej jako kwota 231,92 zł (293,92zł kosztów dodatkowych minus 80 zł prowizji)] wskazująca, że podstawą dochodzenia nich od pozwanego jest § 6.4 umowy łączącej poprzednika prawnego powoda i pozwanej przewidującego obowiązek ponoszenia takich opłat w przypadku wysłania do pozwanej wezwań do zapłaty. Sądowa kontrola umowy pod kątem funkcjonowania ich w jej treści zapisów niedozwolonych może być przeprowadzona incydentalnie, w konkretnej sprawie (por. Cz. Żóławska w: G. Bieniek [red.], Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 1, Warszawa 2005, str. 144-145).

Oceniając zapisy § 6.4 umowy łączącej strony [powodowej jako następców prawnych zbywcy] stwierdzić w pierwszej kolejności należy, że pozwanemu w sprawie przysługiwał status konsumenta (jako osobie fizycznej dokonującej czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową dodatkowo stwierdzić należy, iż przedmiotowe postanowienie opiera się na zasadzie obciążenia dłużnika kosztami windykacji za dochodzenie wymagalnych wierzytelności wobec pożyczkodawcy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy. Stanowi ono o przyjęciu odpowiedzialności odszkodowawczej dłużnika za jego opóźnienie w zapłacie należności. Przesłankami odpowiedzialności są uregulowane w przepisach art. 361 i 471 k.c. Zauważyć należy jednak, iż opóźnienie w zapłacie należności nie zawsze rodzi jednak odpowiedzialność odszkodowawczą. Zobowiązany do odszkodowania odpowiada bowiem tylko za normalne następstwa swego działania lub zaniechania, a którego wynikła szkoda. Nieodzwonne jest również wystąpienie normalnego związku przyczynowego. Zatem należy najpierw zbadać, czy w ogóle pomiędzy kolejnymi faktami istnieją obiektywne powiązania. W szczególności wyjaśnić należy, czy dany fakt (przyczyna) był koniecznym warunkiem wystąpienia drugiego z nich (skutku), czyli czy bez niego skutek wystąpiłby. Następnie należy zbadać, czy owo powiązanie można traktować jako „normalne”, tzn. typowe lub oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy. W warunkach więc niniejszej sprawy nie znajduje uzasadnienia przyjmowanie odpowiedzialności odszkodowawczej konsumenta za skutki nienależytego wykonania umowy, w tym takie jak poniesienie opłaty za kosztów wezwań w wysokości 20 zł za cztery pierwsze, i 150 zł za piąte. Podkreślenia wymaga, że brak jest jakiegokolwiek normy prawnej upoważniającej stronę powodową do prowadzenia postępowania windykacyjnego, co oznacza, że może ona dochodzić swoich roszczeń na zasadach ogólnych, tj. na drodze sądowej. Jest to zarazem jedyny i prawnie dopuszczalny sposób dochodzenia roszczeń, któremu strona powodowa jest obowiązana się podporządkować. Z kolei koszty dochodzenia roszczeń na drodze postępowania sądowego są kompensowane zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażoną w art. 98 k.p.c. z którego to przepisu wynika, że strona przegrywająca sprawę w całości obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Podejmowanie natomiast przez wierzyciela innych czynności w celu odzyskania długu odbywa się na jego koszt i ryzyko. Egzekwowanie należnych od klientów spłat na drodze postępowania windykacyjnego jest zatem wyłącznie kwestią wyboru wierzyciela, nie jest bowiem podstawową, normalną formą egzekwowania świadczeń od dłużników. Tak więc skoro wierzyciel w przypadku nieterminowej spłaty zobowiązań swoich klientów decyduje się na prowadzenie procedury windykacyjnej to obowiązana jest również do pokrycia ich kosztów. Obciążanie natomiast dłużnika tymi kosztami jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, gdyż nie są to czynności niezbędne, a koszty monitu mieszczą się w ramach obowiązku współdziałania przy wykonaniu zobowiązania przez wierzyciela zgodnie z art. 354 § 2 k.p.c. Nie budzi wątpliwości Sądu, że konsumenci nie mieli wpływu na jego treść, a zatem należało uznać, że nie było ono z nimi uzgadniane indywidualnie. Strona powodowa nie przedstawiła żadnego twierdzenia na okoliczność, że konsument miał możliwość prowadzenia negocjacji lub też innego wpływu na treść postanowień przedmiotowej umowy. Zapisy § 8 na pewno nie były wynikiem negocjacji, lecz jednym z elementów wzorca umowy. Ustawa wprost uznaje postanowienia przyjęte z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi za nie uzgodnione indywidualnie - art. 385 1 § 3 zdanie 2 k.c.

Identyczne zapisy umowne uznawane już były przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule abuzywne. Klauzule wpisane do rejestru w przypadku pojawienia się we wzorcu umowy zawartej z konsumentem prowadzi do

bezwzględnej nieważności czynności prawnej na podstawie art. 58 k.c. (zob. uchwałę SN z dnia 13 lipca 2006 r., III SZP 3/06, Lex nr 197804).

Zgodnie zaś z art. 385⁽⁽¹⁾⁾ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (przy czym nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny). W myśl art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Przepis ten określa – w sposób wyczerpujący – główne świadczenia stron umowy pożyczki. Pozostałe postanowienia umowy (w tym np. dotyczące ewentualnego wynagrodzenia dającego pożyczkę [por. J. Gudowski w: G. Bieniek [red.], Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 2, Warszawa 2005, str. 349] Postanowienia z § 6.4 niewątpliwie nie mają charakteru postanowień przedmiotowo istotnych i tym samym nie mogą określać rudymenarnych dla kształtu takiej umowy obowiązków jej stron.

Nie są wiążące dla konsumenta te postanowienia umowy, które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy [klauzule abuzywne]. Wprowadzone do umowy klauzule abuzywne nie wiążą konsumenta; strony pozostają natomiast związane umową w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 1 i 2 kc). Niedozwolone postanowienia umowne usuwane są z umowy automatycznie z takim skutkiem, jak gdyby nigdy nie zostały zastrzeżone (nie są wiążące od początku [ex tunc] – por. A. Olejniczak w: A. Kidyba [red.], Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, LEX, 2010, komentarz do art.385¹ kodeksu cywilnego). Zapisy uznane za abuzywne sąd bierze pod uwagę z urzędu stosownie do art. 479⁴³ k.p.c. Identyczne zapisy umowne stosowane przez inne podmioty zostały uznane za abuzywne orzeczeniami w sprawach z dnia 20 sierpnia 2012 r. o sygn. akt XVII Amc 1386/11, z dnia 24 września 2012 XVII Amc 1387/11. Kompleksowo orzeczenie zapadło Wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 czerwca 2012 r. XVII Amc 5345/11, którym sąd uznał za niedozwolone i zakazał (...) Bank Spółce Akcyjnej we W. wykorzystywania w § 2 ust. 10 umowy kredytu postanowienia wzorca umowy o treści: "Kredytobiorca zobowiązany będzie do zapłaty na rzecz Banku opłat w wysokości określonej w Tabeli Opłat i Prowizji pożyczki/kredytu (Tabela), które na dzień podpisania umowy wynoszą odpowiednio: wysłanie monitów (wezwań do zapłaty) - 15 PLN, windykacyjne wizyty terenowe - 110 PLN, wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego - 70 PLN oraz opłaty administracyjnej za pozyskanie danych - od 20 do 50 PLN (w zależności od rzeczywistych kosztów)". Zapisy § 6.4 łączącej strony umowy są identyczne w treści uznanym za niedozwolony wzór stosowany przez Euro Bank dlatego zgodnie z art. 58 k.c. został uznany za bezwzględnie nieważny i żądanie powoda w tym zakresie jako niezaskługujące na ochronę prawną podlegało oddaleniu.

Na marginesie wskazać należy, że w każdym przypadku dochodzenia roszczeń z powoływanie się przez stronę powodową na zapis umowny uznany następnie za klauzulę abuzywną należy traktować jako nadużycie prawa podmiotowego stosownie do art. 5 k.c. i również oddalać. Stosowanie bowiem niedozwolonych wzorców umów powinno być zawsze eliminowane z obrotu prawnego bez względu na czas zawarcia umowy, a korzystanie z nich nie powinno korzystać z ochrony prawnej. Zdaniem Sądu, niedopuszczalna jest sytuacja, w której korzystanie z takich zapisów umownych generowałaby dodatkowe źródło dochodów strony powodowej kosztem konsumenta zwłaszcza, że opłaty te ustalone zostały ryczałtowo w oderwaniu od rzeczywistych ich kosztów, powtarzając podkreślić należy, że obciążanie dłużnika tymi kosztami jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, gdyż nie są to czynności niezbędne, a koszty monitów mieszczą się w ramach obowiązku współdziałania przy wykonaniu zobowiązania przez wierzyciela zgodnie z art. 354 § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c. zasądzając 153,30 zł jako 69,68 % z ogólnej sumy kosztów wynoszącej 220,00 zł., składającej się z 30 zł opłaty o pozwu, 180 kosztów zastępstwa procesowego powoda.

